

تحلیل عددی رفتار خمشی تیرهای بتن مسلح تقویت شده با مواد کامپوزیتی FRP با استفاده از روش اجزا محدود

محمد رضا قاسمی^۱، محمدرضا توکلی زاده^۲، آرش شهریاری احمدی^۳

۱- محمدرضا قاسمی، استادیار گروه عمران - دانشگاه سیستان و بلوچستان

۲- محمد رضا توکلی زاده، استادیار گروه عمران - دانشگاه فردوسی مشهد

۳- آرش شهریاری احمدی، دانشجوی کارشناسی ارشد سازه- دانشگاه سیستان و بلوچستان

خلاصه

یکی از روش های تقویت و مقاوم سازی سازه استفاده از پلیمرهای مسلح با الیاف یا FRP می باشد. لذا در این پژوهش به بررسی تقویت خمشی تیرهای بتن مسلح با آنها پرداخته شد و پارامترهای موثر در تقویت خمشی و رفتار سازه لحاظ گردیده اند. از جمله این پارامترها می توان به راستای الیاف هر لایه نسبت به محور طولی تیر، تعداد لایه ها، ضخامت لایه ها، جنس الیاف، و سایر پارامترهای مربوط به ویژگی های عضو بتنی چون مقاومت فشاری بتن و سطح مقطع میلگردهای طولی اشاره نمود که در این تحقیق به روش اجزا محدود و به کمک نرم افزار ANSYS ۷.۱۰ مورد بررسی قرار گرفتند. در ادامه کامپوزیت های خاص که به صورت بافته شده در سه جهت (Triaxial) تهیه می شوند و به تازگی در صنعت مورد توجه قرار گرفته اند، بررسی شدند. برای این منظور استفاده از نرم افزار کمکی MATLAB و نرم افزار اجزای محدود ANSYS جهت تحلیل های عددی بکار گرفته شد. در پایان نتایج حاصل از تقویت خمشی این نوع کامپوزیت ها مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

کلمات کلیدی: مدلسازی، مقاوم سازی، FRP، شکل پذیری، Triaxial

۱. مقدمه

امروزه در دنیا بسیاری از سازه های زیر بنایی که در گذشته ساخته شده اند نیاز به ترمیم و تقویت سازه ای دارند. یکی از روش های جدید ترمیم و تقویت سازه ها، استفاده از مواد کامپوزیتی می باشد. این مواد کامپوزیتی به صورت پلیمرهای مسلح شده با الیاف می باشد. این مواد با استفاده از چسب بر روی اجزای سازه ای چسبانده می شود. این پلیمرهای مسلح شده با الیاف شامل الیاف با مقاومت بالا می باشند که در یک رزین پلیمری بنام زمینه قرار داده شده است. برخی از مزایای پلیمرهای مسلح شده، مقاومت در برابر خوردگی، نارسا بودن، غیر مغناطیسی بودن، نسبت مقاومت بالا به وزن، راحتی نصب و هزینه پایین مراقبت می باشد. استفاده از مواد مرکب در ابتدا به دلیل قیمت بالای مواد اولیه و هزینه ساخت، به کندی صورت گرفت، اما مزایای این مواد نسبت به مصالح مرسوم مصرفی در صنعت ساختمان با وجود هزینه های بالای ساخت سبب افزایش کاربرد آنها شده است، به طوری که علاوه بر موارد فوق در تعمیر و تقویت سازه های بنایی نیز از آنها استفاده می شود. [۱،۲]

ما در این مقاله به بررسی رفتار تیرهای بتن مسلح تقویت شده با FRP به کمک روش های عددی می پردازیم. بدون شک روش اجزاء محدود انقلابی در صنعت جهان و نحوه نگرش به تحلیل و طراحی به وجود آورد. قابلیت مدل سازی فرآیند های واقعی صنعتی با کمترین ساده سازی ها، توانمندی روش در ارائه نتایج قابل اطمینان، کاهش هزینه های سنگین تست های عملی در فرآیند های طراحی، سرعت بالای روش در حل مسائل و بالاخره افزایش قابلیت اطمینان و ایمنی در طراحی را باعث گردید تا این روش به عنوان جزء لاینفک پیشرفت صنعتی در آید. در میان نرم افزارهای عمومی اجزاء محدود، نرم افزارهای معتبری چون ABAQUS, NASTRAN و ANSYS به چشم می خورد که دارای قابلیت های بالایی می باشند. [۳]

۱- عضو هیئت علمی دانشگاه سیستان و بلوچستان

۲- عضو هیئت علمی دانشگاه فردوسی مشهد

۳- دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه سیستان و بلوچستان

۲. تقویت خمشی تیرهای بتن مسلح

پژوهشگران زیادی در ۲۰ سال اخیر رفتار تیرهای بتنی تقویت شده با ورق‌های FRP را مورد بررسی قرار داده اند [۴،۵،۶،۷]. این پژوهشگران به اتفاق استفاده از این مواد را برای ترمیم و تقویت تیرهای بتنی مسلح بسیار مفید دانسته و چندین مدل برای پیشبینی رفتار و حالت‌های فروپاشی ارائه داده اند. داده‌های تجربی هماهنگی مناسبی با پیشبینی و مدل‌های ارائه شده داشته‌اند. با توجه به تحقیقات انجام شده توسط محققان، استفاده از مواد پلیمری الیافی برای تقویت و ترمیم خمشی تیرهای بتن مسلح به عنوان ماده ای مؤثر، اثبات شده است. با وجود اینکه تیرهای تقویت شده، بار نهایی بیشتری نسبت به تیرهای تقویت نشده تحمل می‌نمایند، اما انعطاف پذیری تغییر مکانی این تیرها کاهش می‌یابد.

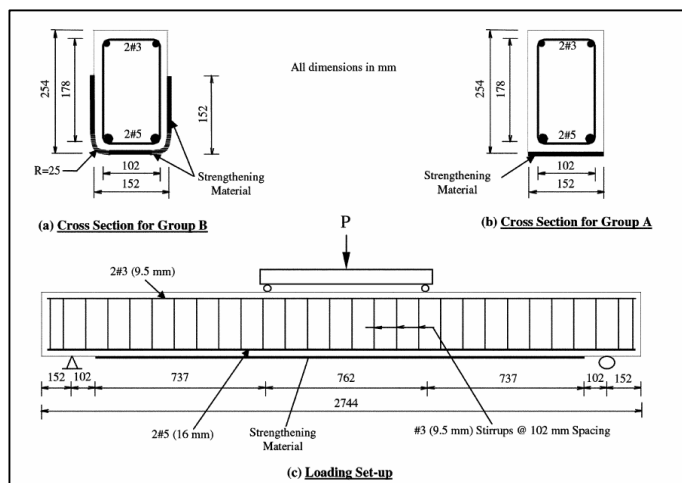
کاجالوف مدل اجزاء محدود تیرهای بتنی تقویت شده با مواد FRP را با استفاده از نرم افزار ANSYS طراحی نمود. به دلیل وجود تقارن در تیر اصلی یک چهارم تیر مدل شد [۸]. برای حل معادلات و به دست آوردن نمودار بار-تغییر مکان تیر مورد مطالعه از روش تحلیل غیر خطی نیوتن-رافسون استفاده شد. به خاطر رفتار غیر خطی بتن مسلح، همگرایی مسأله بسیار مشکل بود. به همین دلیل در تحلیل این مدل گام‌های بارگذاری متفاوت بود. زمانی که رفتار مسأله خطی بود، مقدار افزایش بار، زیاد ولی در مرحله ایجاد ترک و تسلیم آرماتورهای داخل بتن شدت اعمال بار کمتر می‌شد.

۳. مدلسازی

تحقیق حاضر به بررسی رفتار خمشی تیرهای بتن مسلح تقویت شده با FRP می‌پردازد. در ابتدا برای تشخیص صحت رفتار مدل‌های ارائه شده در این مقاله از نتایج ارائه شده در تحقیقات آزمایشگاهی Nabil F. Grace و همکارانش استفاده می‌کنیم [۹]. سپس به تاثیر تغییرات پارامترهای مختلف آن تحت عنوان آنالیز حساسیت می‌پردازیم. در انتها تیرهای تقویت شده با کامپوزیت‌های Triaxial، Hybrid، Triaxial-Hybrid و مدلسازی و آنالیز می‌گردد و نتایج حاصل مورد تجزیه و تحلیل قرار خواهد گرفت. برای انجام مدلسازی‌ها به روش اجزا محدود از نرم افزار Ansys v.10 استفاده شد. در مدلسازی‌ها از المان سه بعدی شش وجهی و جبهی هشت گرهی برای المان بندی بتن (solid ۶۵)، المان سه بعدی شش وجهی هشت گرهی برای المان بندی پلیت‌های تکیه گاهی (solid ۴۵)، المان یک بعدی دو گرهی برای المان بندی آرماتورهای مسلح کننده (link ۸)، المان سه بعدی لایه ای شش وجهی هشت گرهی برای المان بندی صفحات کامپوزیت ارتوتروپیک (solid ۴۶) و از المان سه بعدی شش وجهی هشت گرهی برای المان بندی صفحات کامپوزیتی انایزوتروپیک (solid ۶۴) استفاده شد.

۴. تشخیص صحت رفتار مدل‌های ارائه شده

مشخصات هندسی تیر آزمایشگاهی در شکل (۱) نشان داده شده است. برای تشخیص صحت رفتار مدل نتایج حاصل بارگذاری این تیر در سه حالت با نتایج حاصل از مدل مقایسه شد که شامل (۱) حالت تیر تقویت نشده؛ (۲) حالت تیر تقویت شده با CFRP و (۳) حالت تیر تقویت شده با تسمه فولادی می‌باشد. این مقایسه نشان می‌دهد از نظر بار تسلیم و بار نهایی و همچنین شکل پذیری تطابق بسیار خوبی بین نتایج آزمایشگاهی و مدل اجزا محدود ارائه شده وجود دارد که در جداول (۱-۳) آورده شده است.

شکل ۱- شمای هندسی نمونه‌های آزمایشگاهی پژوهش مرجع [۷]

جدول ۱-مقایسه رفتار تیر کنترل در ۲ حالت آزمایشگاهی و تحلیل عددی

شکل پذیری	تغییر مکان در بار نهایی (mm)	بار نهایی (kN)	تغییر مکان در بار تسلیم (mm)	بار تسلیم (kN)	تیر کنترل
۲,۷۵	۴۴	۸۷	۱۵	۷۷	آزمایشگاه
۲,۷۷	۳۵,۵	۸۸,۵	۱۲,۷۸	۷۸	آنالیز عددی
~۰%	~۱۸%	~۱%	~۱۴%	~۱%	درصد خطا

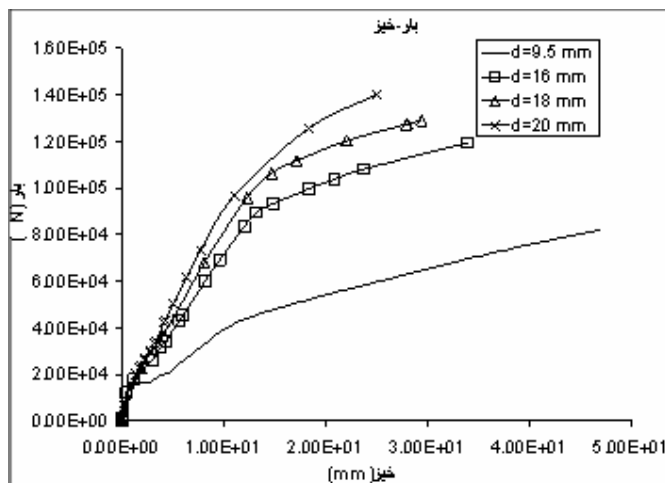
جدول ۲-مقایسه رفتار تیر تقویت شده با تسمه فولادی در ۲ حالت آزمایشگاهی و تحلیل عددی

شکل پذیری	تغییر مکان در بار نهایی (mm)	بار نهایی (KN)	تغییر مکان در بار تسلیم (mm)	بار تسلیم (KN)	تیر تقویت شده با صفحه فولادی
۲,۱۳	۳۴	۱۲۱	۱۶	۱۱۹	آزمایشگاه
۲,۱	۳۰,۵	۱۲۱	۱۴,۵	۱۱۵	آنالیز
~۰%	~۱۰%	~۰%	~۸,۵%	~۲%	درصد خطا

جدول ۳-مقایسه رفتار تیر تقویت شده با ۴ لایه CFRP در ۲ حالت آزمایشگاهی و تحلیل عددی

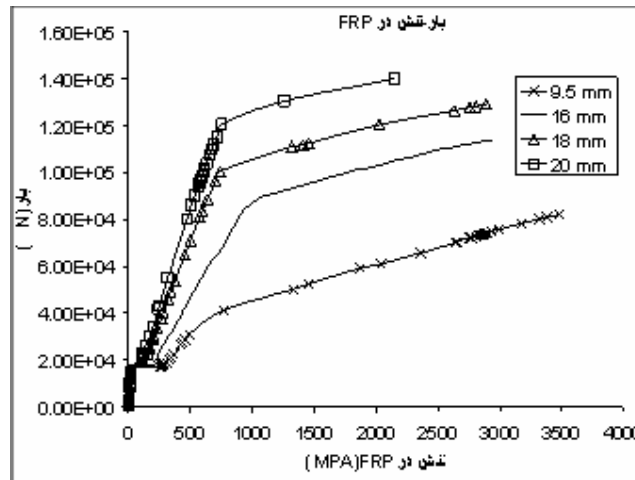
شکل پذیری	تغییر مکان در بار نهایی (mm)	بار نهایی (KN)	تغییر مکان در بار تسلیم (mm)	بار تسلیم (KN)	تیر تقویت شده با ۴ لایه CFRP
۱,۶۱	۲۹	۱۴۱	۱۷	۱۱۹	آزمایشگاهی
۱,۷۵	۲۶,۵	۱۵۰	۱۴,۵	۱۱۰	آنالیز عددی
~۸%	~۸%	~۶%	~۱۴%	~۷%	درصد خطا

۵. بررسی اثر عوامل مختلف آرمانورهای کششی

شکل ۲- تغییرات خیز وسط دهانه تیر نسبت به بار وارده برای نسبت میلگردهای مختلف

برای بررسی اثر قطر میلگردهای کششی، تیر بتنی مسلح شده با میلگرد به قطرهای مختلف ۹,۵، ۱۶,۰، ۱۸,۰ و ۲۰,۰ میلیمتر تقویت شده با یک لایه CFRP (جهته ۱) جهت مدلسازی و مورد آنالیز قرار گرفتند. نتایج آنالیز نشان می دهد که با افزایش قطر میلگرد کششی مقدار بار تسلیم و بار نهایی افزایش قابل توجهی پیدا می کنند ولی شکل پذیری سازه کاهش می یابد. شکل (۲) نشان می دهد که تیر مسلح شده به صورت کم فولاد (قطر ۹,۵ میلیمتر) در مرز تبدیل رفتار الاستیک به الاستوپلاستیک از خود تغییر مکان قابل توجهی بدون افزایش بار وارده نشان می دهد. همچنین نمودار تنش در ورق CFRP-بار (شکل ۳) بیانگر افزایش قابل ملاحظه تنش در CFRP بدون افزایش بار در مرحله ترک خوردگی (و تبدیل رفتار

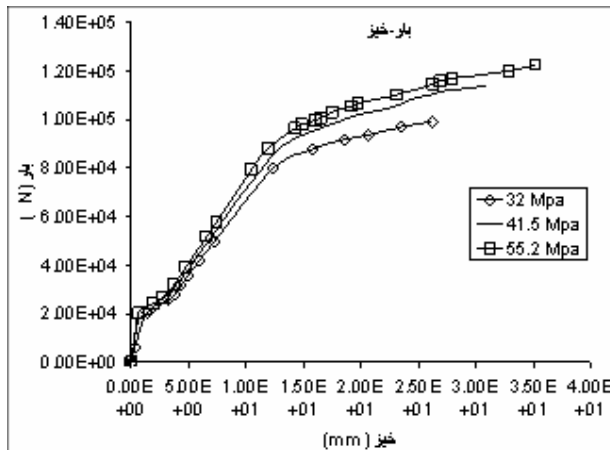
کشسان به ناکشسان) می باشد.

شکل ۳- تغییرات تنش در FRP نسبت به بار وارده برای نسبت میلگردهای مختلف

مقاومت فشاری بتن

برای بررسی اثر مقاومت فشاری بتن بر روی رفتار تیر بتن مسلح تقویت شده با FRP، مدل سازی و آنالیز را بر روی نمونه های با مقاومت فشاری مختلف انجام می دهیم. نتایج شکل (۴) نشان می دهد که با افزایش مقاومت فشاری بتن، بار تسلیم، بار گسیختگی و شکل پذیری در تیر بتن مسلح تقویت شده با یک لایه CFRP (تک جسته) افزایش می یابد. برای بتن مقاومت فشاری های ۳۲، ۴۱، ۵۵، ۲ و ۵۵ مگا پاسکال در نظر گرفته شد.

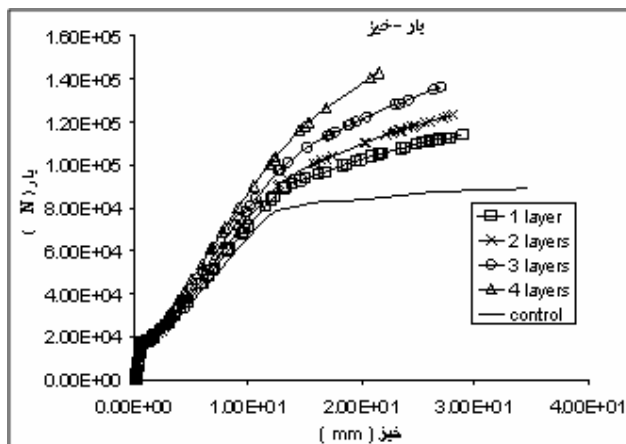

شکل ۴- تغییرات خیز وسط دهانه تیر نسبت به بار وارده برای بتن با مقاومت های مختلف

ضخامت FRP (تعداد لایه ها)

برای بررسی اثر تعداد لایه ها و یا ضخامت صفحات کامپوزیت در رفتار و مقاومت سازه، تیر بتن مسلح را با تعداد لایه های مختلف (۱، ۲، ۳ و ۴ لایه) تقویت می کنیم و هر تیر را تحلیل می کنیم.

نمودارهای شکل (۵) نشان می دهد که با افزایش تعداد صفحات کامپوزیت بار تسلیم و بار گسیختگی سازه افزایش پیدا می کند ولی شکل پذیری کاهش می یابد.

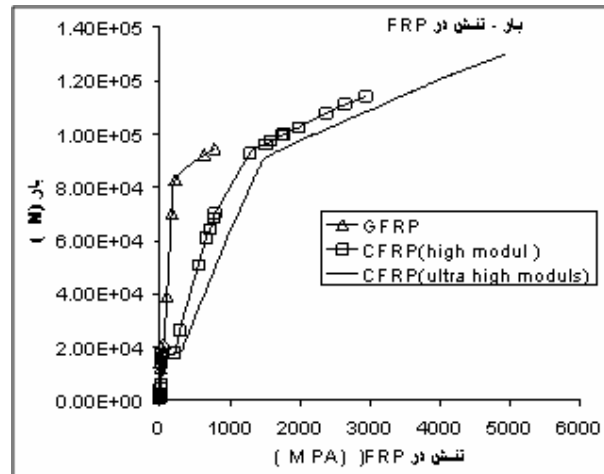
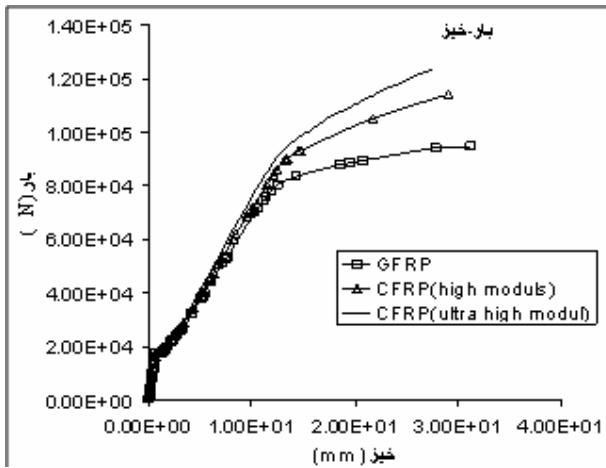

نمودار ۴- تغییرات

شکل ۵- تغییرات

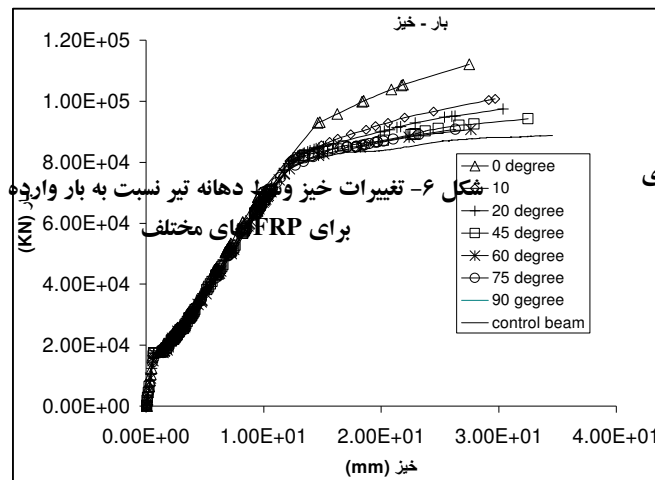
اثر نوع و جنس الیاف در کامپوزیت

برای بررسی اثر نوع و جنس کامپوزیت تقویت کننده بر روی رفتار و مقاومت سازه، تیر مزبور را با کامپوزیتهای مختلف و با ضخامت یکسان، تقویت و سپس آنالیز می کنیم. شکل (۶) نشان می دهد که با افزایش مدول الاستیسیته FRP بار تسلیم و بار نهایی سازه افزایش یافته ولی رفتار سازه تردتر می شود. افزون بر آن شکل (۷) بیانگر نرخ تغییرات تنش در ورق FRP با الیاف مختلف است و نشان می دهد که تنش در FRP تا مرحله ناکشسان در مقایسه با کامپوزیتهای دارای مدول الاستیسیته بالاتر، کمتر می باشد.

جهت و راستای الیاف

برای بررسی اثر راستا و جهت الیاف بر رفتار و مقاومت خمشی تیر بتن مسلح، تیر بتنی مورد نظر که با الیاف CFRP تقویت شده است را مورد بررسی قرار داده و چرخش الیاف را نسبت به محور طولی تیر به اندازه ۰، ۱۰، ۲۰، ۴۵، ۶۰، ۷۵ و ۹۰ درجه در نظر گرفته شد.

نتایج در شکل (۸) نشان میدهد که افزایش جهت گیری الیاف نسبت به محور طولی تیر سبب کاهش بار تسلیم و بار گسیختگی خواهد شد. نکته قابل توجه ای که از نمودارها برداشت می شود اینست که تا زاویه ۴۵ درجه نرخ تغییرات کاهش بار تسلیم و بار نهایی سازه محسوس نمی باشد و با افزایش جهت گیری الیاف فراتر از زاویه ۴۵ درجه تغییرات چندانی در بار تسلیم و بار نهایی سازه دیده نمی شود و نمودارها تقریباً بر هم منطبق هستند. شکل پذیری با افزایش جهت گیری تا زاویه ۴۵ درجه افزایش و پس از آن به تدریج کاهش می یابد تا به یک مقدار ثابت برسد.

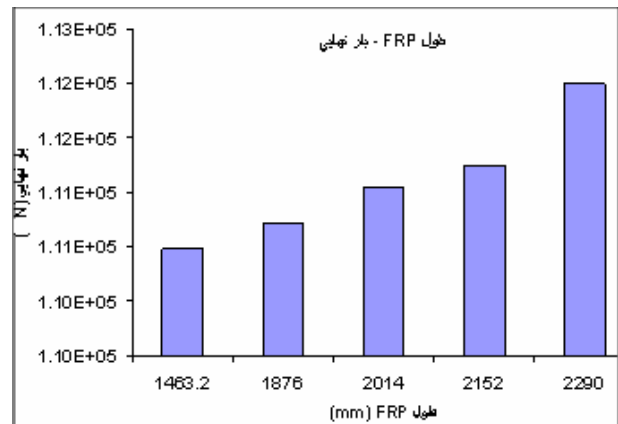
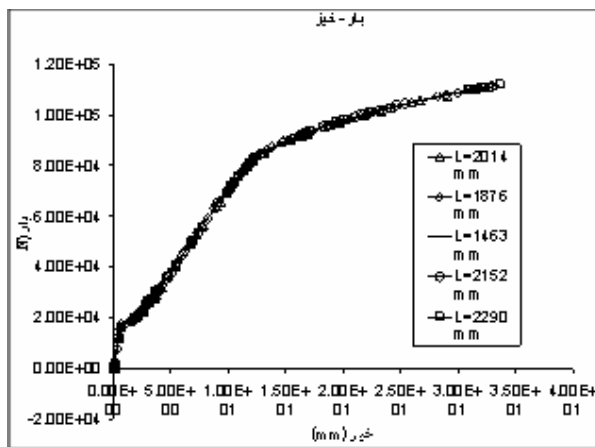
شکل ۶- تغییرات خیز و بار دهانه تیر نسبت به بار وارده برای الیاف مختلف

شکل ۷- تغییرات تنش در FRP نسبت به بار وارده برای الیاف مختلف

شکل ۸- تغییرات خیز وسط دهانه تیر

طول FRP

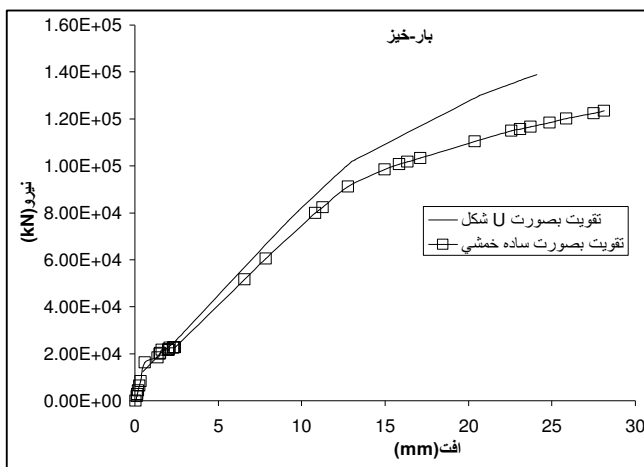
برای بررسی اثر طول ورقهای FRP و محل قطع آنها بر روی رفتار و مقاومت خمشی سازه، تیر بتنی مورد نظر با یک لایه CFRP و با طول های متفاوت تقویت خمشی و تحلیل گردید. با توجه به نمودارهای شکل های (۹) و (۱۰) مشاهده می شود که افزایش طول FRP تاثیر چندانی بر روی بار تسلیم و افت تحت آن بار نداشته و فقط بار نهایی سازه را افزایش داده و باعث افزایش نسبی انعطاف پذیری رفتار سازه می شود. با افزایش هر ۱ میلیمتر طول FRP مقدار ۱،۸۴ کیلو نیوتن بر مقدار بار نهایی تیر بتن مسلح افزوده می شود. همچنین با افزایش ۵۶،۵ درصدی طول FRP مقدار ۱،۳۸ درصد بر مقدار بار نهایی تیر بتن مسلح افزوده می شود

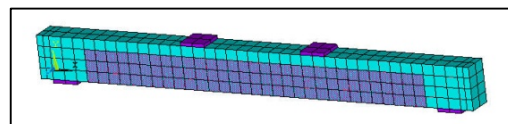
شکل ۹- تغییرات خیز وسط دهانه تیر نسبت به بار وارده برای FRP با طول های مختلف

شکل ۱۰- تغییرات بار نهایی تیر نسبت به طول مختلف ورق های FRP

صفحات تقویتی جانبی

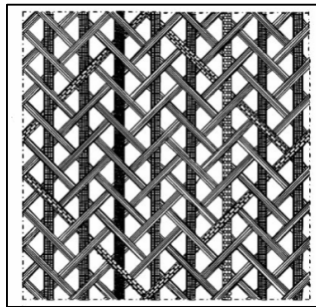

نتایج و نمودار شکل (۱۱) نشان می دهد که تقویت خمشی به صورت U شکل (۱۲) مقاومت خمشی سازه را به مراتب بیشتر از حالت تقویت به صورت خمشی ساده می کند ولی رفتار سازه را ترد تر می کند. برای هر ۲ حالت، از کامپوزیت کربنی (CFRP) استفاده شد.

شکل ۱۲- شمای تقویت تیر بتنی به صورت U شکل

۶. مدل سازی تیرهای تقویت شده با کامپوزیت های بافته شده در سه جهت (Triaxial)

کامپوزیت های بافته شده سه جهته که به تازگی در صنعت کامپوزیت مورد توجه واقع شده است بر خلاف کامپوزیت های تک جهته که در آن فقط از یک نوع الیاف و در یک جهت مشخص استفاده می شود، دارای الیاف در سه جهت مختلف و با زاویه های مختلف می باشد. متداولترین آنها در بحث تقویت خمشی و برشی تیرهای بتنی با ورق های کامپوزیتی به صورت صفحه های FRP بافته شده سه جهته با زاویه الیاف +۴۵، -۴۵ و صفر درجه می باشد (شکل ۱۳). این نوع کامپوزیتها با توجه به خصوصیات مکانیکی آنها بر خلاف کامپوزیت های یک جهته (که از دسته مواد اورتوتروپیک محسوب می شوند) دارای رفتار ایزوتروپیک می باشند و در بحث مدل سازی این مواد بایستی از المانی استفاده کرد که این قابلیت ارائه چنین رفتاری را داشته باشد و المان ۶۴ SOLID مناسبترین المان می باشد [۱۰].

شکل ۱۳- الیاف در کامپوزیت بافته شده سه جهته

مدلسازی ماده مورد نظر بعنوان یک ماده ایزوتروپیک در نرم افزار ANSYS با تشکیل ماتریس سختی مقارن که شامل ۳۶ درایه می باشد میسر است. بدست آوردن درایه های این ماتریس سختی ۶*۶ با توجه به پیچیدگی مساله به راحتی قابل محاسبه نبود که سرانجام پس از صرف وقت فراوان و تحقیق زیاد با استفاده از روابط و منابع موجود [۱۱] منجر به تهیه و تنظیم برنامه ای جامع و کامل با استفاده از نرم افزار MATLAB گردید. از طرفی می دانیم که مواد ایزوتروپیک و اورتوتروپیک حالت های خاص مواد ایزوتروپیک می باشند. پس بنا به توضیحات فوق ما می توانیم کامپوزیت های یکطرفه را به عنوان یک ماده Anisotropic تعریف کنیم و از المان ۶۴ solid استفاده کنیم.

$$\begin{bmatrix} 1.1217 & 0.0388 & 0.0388 & 0 & 0 & 0 \\ 0.0388 & 0.10725 & 0.0314 & 0 & 0 & 0 \\ 0.0388 & 0.03147 & 0.10725 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0.03789 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0.0560 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0.056 \end{bmatrix} \times 10^5$$

در این قسمت نیز برای تشخیص صحت مدل سازی از مقایسه مدل اجزا محدود و نتایج آزمایشگاهی استفاده نمودیم [۹].

جدول (۴) تطابق بسیار خوبی بین نتایج آزمایشگاهی و نتایج حاصل از مدل اجزا محدود ارائه شده نشان می دهد. همانطور که قبلا ذکر شد ماتریس سختی ورودی نرم افزار ANSYS با استفاده از محاسبات انجام شده به کمک نرم افزار MATLAB بر اساس

شکل ۱۴- ماتریس سختی برای کامپوزیت بافته شده سه جهته

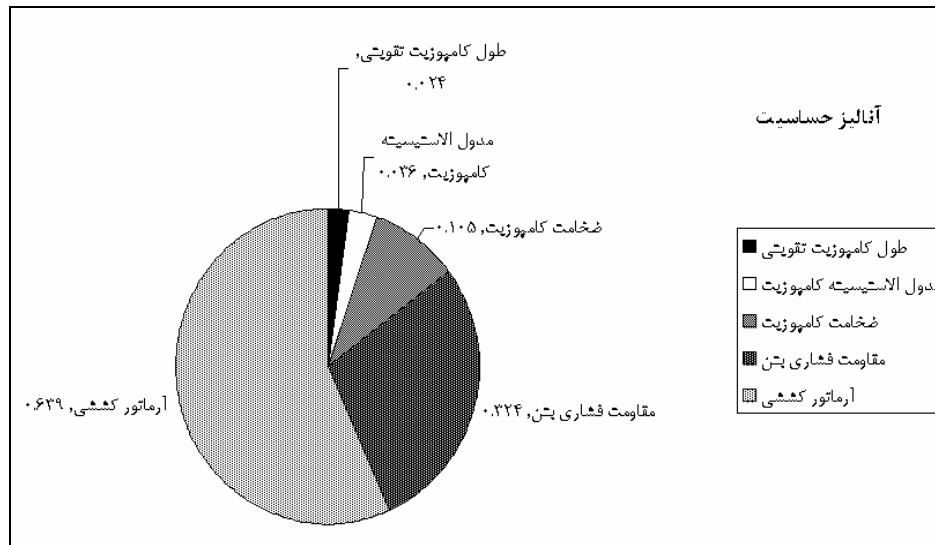
مشخصات کامپوزیت مورد نظر (جنس، درصد، جهت و مشخصات مکانیکی هر دسته از الیاف به کار رفته) به دست آمد.

جدول ۴-مقایسه رفتار تیر تقویت شده با Triaxial FRP در ۲ حالت آزمایشگاهی و تحلیل عددی

شکل پذیری	تغییر مکان در بار نهایی (mm)	بار نهایی (KN)	تغییر مکان در بار تسلیم (mm)	بار تسلیم (KN)	TRIAxIAL BRAIDED FRP
۱,۹۵	۳۶	۱۲۴	۱۸	۱۱۳	آزمایشگاهی
۱,۹۸	۲۸	۱۳۷	۱۴	۱۰۲	آنالیز عددی

۷. آنالیز حساسیت

شکل (۱۵) تاثیر پارامترهای مختلف بر روی بار نهایی نشان داده شده است. بیشترین تاثیر را میزان میلگرد کششی و کمترین اثر مربوط به طول ورق های کامپوزیت مصرفی است. مشاهده می شود که با افزایش ۱٪ میلگرد کششی مقدار ۰,۶۳۹ درصد افزایش بار گسیختگی و با افزایش ۱ درصد طول کامپوزیت تقویتی ۰,۰۲۴ درصد افزایش بار گسیختگی مشاهده می شود. ذکر این نکته مهم است که با افزایش زاویه انحراف الیاف بار گسیختگی کاهش یافت.

شکل ۱۵- نمودار حساسیت بار نهایی به پارامترهای مختلف مورد بررسی

۸. نتیجه گیری:

- با افزایش قطر میلگرد کششی مقدار بار تسلیم و بار نهایی افزایش قابل توجهی پیدا می کند ولی شکل پذیری سازه کاهش می یابد. بیشترین اثر بر روی رفتار تیر به تغییرات این پارامتر بستگی دارد. همچنین افزایش قابل ملاحظه تنش در ورق های FRP بدون افزایش بار در آستانه ترک خوردگی (و تبدیل رفتار کشسان به ناکشسان) مشاهده می شود.
- با افزایش مقاومت فشاری بتن، بار تسلیم، بار گسیختگی و شکل پذیری در تیر بتن مسلح تقویت شده با FRP افزایش می یابد.
- با افزایش تعداد صفحات کامپوزیت بار تسلیم و بار گسیختگی سازه افزایش پیدا می کند ولی شکل پذیری کاهش می یابد.
- کامپوزیت با مدول الاستیسیته بالا بار تسلیم و بار نهایی سازه را افزایش می دهد، ولی رفتار سازه را تردتر می کند.
- با افزایش جهت گیری الیاف نسبت به محور طولی تیر با کاهش بار تسلیم و بار نهایی روبرو هستیم. این تغییرات برای زاویه های کوچکتر از ۴۵ درجه محسوس می باشند. میزان شکل پذیری، تا زاویه ۴۵ درجه رو به افزایش و پس از آن رو به کاهش تدریجی و سپس به مقداری ثابت میرسد.
- افزایش طول FRP تاثیر چندانی بر روی بار تسلیم و خیز در بار تسلیم سازه نداشته و فقط سبب افزایش بار نهایی سازه شده و همچنین نرم تر شدن رفتار تیر می شود. کمترین اثر بر روی ظرفیت تیر به تغییرات این پارامتر بستگی دارد.
- تقویت خمشی به صورت U شکل ظرفیت خمشی سازه را به مراتب بیشتر از حالت تقویت خمشی ساده افزایش می دهد ولی باعث ترد شدن رفتار سازه می گردد.
- تیرهای تقویت شده با کامپوزیت های بافته شده سه جهته در مقایسه با کاپوزیت های تک جهته شکل پذیری بیشتری از خود نشان می دهند. همچنین کامپوزیت های بافته شده علاوه بر افزایش ظرفیت خمشی تیرها ظرفیت برشی آن ها را نیز افزایش می دهند.

۹. مراجع

۱. امیر شمالی "تقویت برشی تیرهای بتن مسلح بکمک مواد مرکب" پایان نامه کارشناسی ارشد عمران، دانشگاه فردوسی مشهد، مردادماه ۱۳۸۵
۲. Tavakkolizadeh, M., and Saadatmanesh, H. "Strengthening of Steel-Concrete Composite Girders Using Carbon Fiber Reinforced Polymers Sheets". *Journal of Structural Engineering*. ASCE, Vol. ۱۲۹, No. ۱, pp. ۳۰-۴۰, January, (۲۰۰۳).

۳. Colombi, P., and Poggi, C. "An Experimental, Analytical and Numerical Study of The Static Behavior of Steel Beams Reinforced by Pultruded CFRP Strips". Composites, part B ۳۷, pp ۶۴-۷۳ (۲۰۰۶).
 ۴. Nabil F. Grace, Wael F. Ragheb, George Abdel-sayed "Strengthening of Concrete Beams Using Innovative Ductile Fiber-Reinforced Polymer Fabrics" ACI Structural Journal, V. ۹۹, No. ۵, September-October ۲۰۰۲
 ۵. Saadatmanesh, H. and Ehsani, M.R. (۱۹۹۱) "RC Beams Strengthened with GFRP Plates. I: Experimental Study", Journal of Structural Engineering, VOL. ۱۱۷, No. ۱۱, pp. ۳۴۱۷-۳۴۳۳
 ۶. Saadatmanesh, H. and Malek, A.M. (۱۹۹۸) "Design Guidelines for Flexural Strengthening of RC Beams with FRP Plates", Journal of Composite for Construction, ASCE, Vol. ۲, No. ۴, pp. ۱۵۸-۱۶۴
 ۷. Shahawy, M.A., Arockiasamy, M., Beitelman, T. and Sowrirajan, R. (۱۹۹۶) "Reinforced Concrete Rectangular Beams Strengthened with CFRP Laminates", Composites: part B, Vol. ۲۷B, PP. ۲۲۵-۲۳۳
 ۸. Kachlakev, D.I.; Miller, T.; Yim, S.; Chansawat, K.; Potisuk, T., "Finite Element Modeling of Reinforced Concrete Structures Strengthened With FRP Laminates". California Polytechnic State University, San Luis Obispo, CA and Oregon State University, Corvallis, OR for Oregon Department of Transportation, May. (۲۰۰۱).
 ۹. Nabil F. Grace, Wael F. Ragheb, George Abdel-sayed "Flexural and Shear Strengthening of Concrete Beams Using New Triaxially Braided Ductile Fabric" ACI Structural Journal, V. ۱۰۰, No. ۶, November-December ۲۰۰۳
۱۰. آرش شهریاری، "تحلیل عددی رفتار خمشی تیرهای بتن مسلح تقویت شده با مواد کامپوزیتی FRP با استفاده از روش اجزا محدود" پایان نامه کارشناسی ارشد عمران، دانشگاه سیستان و بلوچستان، خرداد ۱۳۸۷
۱۱. Antonio Miravete, University Of Zaragoza, Spain "3D Textile Reinforcements Composite Materials", Wood Head Publishing Limited, Cambridge England (۲۰۰۰)